

Kierunki psychologii klinicznej

Approaches to clinical psychology

Program studiów dla przedmiotu obowiązujący od cyklu kształcenia	2024/2025
Kierunek studiów	Psychologia
Rok i semestr studiów	Rok IV/ Semestr VII
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia na kierunku	Ogólnoakademicki
Moduł kształcenia dla przedmiotu	Specjalnościowy
Nazwa specjalizacji (jeśli przedmiot specjalizacyjny)	Psychologia kliniczna i psychoterapia; Psychoterapia i terapia seksualna
Status przedmiotu	Do wyboru

Forma zajęć	Liczba godzin		ECTS	Forma zaliczenia	Waga
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne			
Wykład	30	16	3	Egzamin	100%
Razem za zajęcia dydaktyczne	30	16			
Praca własna studenta	35	49			
Ogółem	75	75			

Cele kształcenia dla przedmiotu

1.	Zapoznanie studentów z głównymi kierunkami i nurtami psychologii klinicznej, zarówno w aspekcie historii jej rozwoju, jak również współczesnego stanu wiedzy.
2.	Zapoznanie studentów z metodologią badań z zakresu psychologii klinicznej, ze szczególnym uwzględnieniem badań epidemiologicznych i badań nad skutecznością zróżnicowanych interwencji terapeutycznych.
3.	Kształtowanie wśród studentów krytycznego podejścia wobec wiedzy z zakresu psychologii klinicznej, ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia modelu naukowca-praktyka i praktyki opartej na dowodach naukowych.

Efekty uczenia się

WIEDZA			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student zna i rozumie)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W1	Student zna i rozumie najbardziej wpływowe historyczne i współczesne kierunki i koncepcje psychologii klinicznej.	PS_WG02_Mgr PS_WG03_Mgr	Egzamin pisemny – pytania zamknięte.
W2	Student zna i rozumie zakres i przedmiot psychologii klinicznej oraz metodologię prowadzenia badań z zakresu psychologii klinicznej.	PS_WG01_Mgr	Egzamin pisemny – pytania zamknięte i otwarte (z zakresu rozwiązywania problemów).
W3	Student rozumie różnice pomiędzy, obszary zastosowań oraz ograniczenia współczesnych obszarów psychologii klinicznej oraz zna obecne kierunki ich dalszego rozwoju.	PS_WG12_Mgr	Egzamin pisemny – pytania zamknięte i otwarte (z zakresu rozwiązywania problemów).

UMIĘJĘTNOŚCI			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student potrafi)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
U1	Student potrafi porównać i analizować poszczególne kierunki psychologii klinicznej pod kątem ich możliwości zastosowania w zróżnicowanych problemach i kontekstach klinicznych oraz ich znaczenia dla rozwoju całej dziedziny.	PS_UW01_Mgr PS_UW03_Mgr	Egzamin pisemny – pytania otwarte (z zakresu interpretacji).
U2	Student potrafi wyprowadzić wnioski na podstawie twierdzeń poszczególnych kierunków i nurtów oraz argumentować je na podstawie dostępnych danych empirycznych.	PS_UK01_Mgr	Egzamin pisemny – pytania otwarte (z zakresu rozwiązywania problemów, interpretacji).
U3	Student potrafi współpracować z reprezentantami zróżnicowanych nurtów i kierunków psychologii klinicznej w kontekście zróżnicowanych celów naukowych i klinicznych przy zachowaniu krytycznej, etycznej perspektywy.	PS_UK02_Mgr	Egzamin pisemny – pytania otwarte (z zakresu rozwiązywania problemów).

KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
L.p.	Efekty przedmiotowe	Odniesienie do	Metody weryfikacji

	(Student jest gotów do)	efektów kierunkowych	efektów uczenia się
K1	Student jest gotów wykazywać ostrożność i krytycyzm w wyrażaniu opinii dotyczących odbieranych treści oraz wiarygodności źródeł z zakresu psychologii klinicznej.	PS_KK03_Mgr PS_KR04_Mgr	Aktywność w trakcie zajęć (dyskusja, pytania i odpowiedzi).
K2	Student jest gotów do samodzielnego poszerzenia wiedzy z zakresu współczesnych kierunków rozwoju psychologii klinicznej.	PS_KR04_Mgr	Aktywność w trakcie zajęć (dyskusja, pytania i odpowiedzi).
K3	Student jest gotów do dyskusji i otwartości na nową problematykę dotyczącą kierunków rozwoju psychologii klinicznej.	PS_KR04_Mgr	Aktywność w trakcie zajęć (dyskusja, pytania i odpowiedzi).

Treści kształcenia

L.p.	Treść kształcenia (tematyka zajęć)	Liczba godzin	
		Wykład	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Źródła i drogi rozwoju psychologii klinicznej. Początki psychologii klinicznej. Rola praktyki psychologicznej Zygmunta Freuda. Początki stosowania metod eksperymentalnych w diagnostyce zaburzeń psychicznych – Emil Kraepelin. Psychologia kliniczna w Polsce. Przedmiot i zadania psychologii klinicznej. Psychologia kliniczna wśród innych dziedzin.	2	1
2.	Przedmiot i zadania psychologii klinicznej. Psychologia kliniczna wśród innych dziedzin. Kluczowe pojęcia: norma, psychopatologia, zaburzenie psychiczne, czynniki ryzyka i czynniki ochronne, etiologia, model biopsychospołeczny.	2	1
3.	Rola koncepcji teoretycznych w psychologii klinicznej. Znaczenie ogólnoteoretycznych i metodologicznych ram w psychologii klinicznej. Modele opisowe, nominalne i realne. Status heurystyczny, teoretyczny i eksperymentalny modeli. Rozwojowe aspekty zdrowia i zaburzeń – perspektywa genetyczna.	2	1
4.	Metodologia badań psychologii klinicznej – badania epidemiologiczne, eksperymentalne. Charakterystyki populacji, narzędzi pomiarowych, procedur wnioskowania statystycznego. Szacowanie trafności i wagi dowodów empirycznych w psychologii klinicznej.	2	1
5.	Znaczenie teorii psychodynamicznych dla psychologii klinicznej. Rola koncepcji teoretycznych w psychologii klinicznej. Klasyczna psychoanaliza Zygmunta Freuda. Społeczny aspekt zaburzeń psychicznych w ujęciu Freuda. Model zdrowej i zaburzonej osobowości w psychoanalizie kulturowej; neurotyczna osobowość w ujęciu Karen Horney, interpersonalna teoria zaburzeń H.S. Sullivana, indywidualny, twórczy rozwój i socjalizacja w modelu zdrowej i zaburzonej osobowości w teorii Ericha Fromma. Psychologia ego Erika Eriksona.	2	1
6.	Teoria relacji z obiektem oraz psychologia self. Współczesna psychoanaliza i jej znaczenie dla psychologii klinicznej: model dynamiczny i rozwojowy, model topograficzny i strukturalny osobowości, koncepcja nerwic i perwersji seksualnych. Koncepcja zaburzeń psychicznych okresu preedypalnego w ujęciu teorii relacji z obiektem.	2	1
7.	Psychologia self jako koncepcja zaburzeń narcystycznych: model rozwoju struktury self patologia struktury self. Kluczowe pojęcia: zasada psychicznego determinizmu, szkoła brytyjska, amerykańska i francuska, pojęcie obiektu, obiekt wewnętrzny, obiekt zewnętrzny, self-obiekt, internalizacja, introjeksja, identyfikacja, psychologia self, człowiek winny, człowiek tragiczny. Ważne nazwiska: M. Klein, W. D. R. Fairbairn, O. Kernberg, J. Lacan, M. Mahler, D. Winnicott, H. Kohut.	2	1
8.	Kierunki behawioralne oraz podejście poznawcze w psychologii klinicznej. Podstawowe założenia podejścia behawioralnego i podejścia poznawczego. Znaczenie kierunków behawioralnych dla psychologii klinicznej. Klasyczny behawioryzm w psychologii klinicznej. Warunkowanie klasyczne i instrumentalne, uogólnianie i różnicowanie, uczenie się przez obserwację. Neobehawioralne koncepcje modelowania i społecznego uczenia się oraz ich znaczenie dla psychologii klinicznej. Podstawowe założenia poznawczego podejścia w psychologii klinicznej. Przekonania o kontroli, sprawstwie i własnej skuteczności a zdrowie i zaburzenia. Koncepcja lokalizacji kontroli wzmocnień i wyuczony bezradności.	2	1
9.	Całościowe poznawcze koncepcje zaburzeń, poznawcze koncepcje Ja. Kluczowe pojęcia: uczenie się, nawyki, analiza behawioralna, warunkowanie klasyczne, warunkowanie instrumentalne, modelowanie społeczne, efekt zahamowania, efekt rozhamowania, efekt facylitacji, umiejscowienie kontroli wzmocnień, przekonanie o własnej skuteczności, zespół wyuczony bezradności, poczucie własnej tożsamości i autonomii, hiperaktywne struktury poznawcze, konstrukty osobiste, analityczny i doświadczeniowy wizerunek osoby. Ważne nazwiska: I.P. Pawłow, J. Wolpe, B. Skinner, R. L. Thorndike, A. Bandura,	3	2

	Bandura, J. Rotter, M. E. P. Seligman, A. Ellis, A. Beck, G. Kelly.		
10.	Kierunki egzystencjalno-humanistyczne w psychologii klinicznej. Główne założenia orientacji fenomenologicznej i egzystencjalno-humanistycznej. Psychologia egzystencjalna, logoteoria i logoterapia V.E. Frankla. Sens i potrzeba sensu życia. Analiza egzystencjalna. Technika paradoksalnej intencji. Technika de refleksji. Kluczowe pojęcia: fenomenologia, egzystencjalizm, personalizm, poznanie ejdetyczne, sens, potrzeba sensu. Ważne nazwiska: V.E. Frankl.	2	1
11.	Psychologia humanistyczna Abrahama H. Masłowa, terapia Carla Rogersa, terapia Frederica i Laury Perls, terapia Gestalt. Psychologia humanistyczna zdrowia i samorealizacji Abrahama H. Masłowa, koncepcja zdrowia i zaburzeń oraz terapia skoncentrowana na kliencie Carla Rogersa, terapia Frederica i Laury Perls, terapia Gestalt. Pole wzajemnych oddziaływań i proces świadomego doznawania. Kluczowe pojęcia: samorealizacja, samo aktualizacja, terapia skoncentrowana na kliencie, pole fenomenologiczne, wartościowanie organizmiczne, spójność Ja, warunkowa akceptacja, zdolność do empatii, bezwarunkowe, pozytywne odniesienie, retro fleksja, dialog. Ważne nazwiska: A.H. Maslow, C. Rogers, F. i L. Perls, D. Laing.	2	1
12.	Znaczenie koncepcji interakcyjnych i systemowych dla psychologii klinicznej. Funkcjonalne i systemowe ujęcie rodziny. Pojęcie i klasyfikacje terapii rodzin i małżeństw. Rodzina jako struktura interakcyjno-komunikacyjna. Rodzina wielopokoleniowa a zdrowie i choroba. Terapia kontekstualna i terapia rodzinnych systemów transgresyjnych. Klasyczna, systemowa terapia rodzin i współczesna terapia narracyjna.	2	1
13.	Wkład teorii i terapii rodzin do psychologii klinicznej. Kluczowe pojęcia: minione i aktualne doświadczenia, systemowa teoria terapii rodzin, model cyrkularny, koncepcja systemów cybernetycznych, epistemologia konstruktywistyczna, proces różnicowania lingwistycznego, zasada ekwipotencjalności, pragmatyczna koncepcja komunikacji, strategiczna terapia rodzin, międzypokoleniowe gry rodzinne Ważne nazwiska: L. von Bertalanffy, G. Bateson, N. Ackerman. I Boszormenyi-Nagy i D. Urlich, M. Bowena, H. Stierlina.	2	1
14.	Współczesne wyzwania i kierunki rozwoju psychologii klinicznej: proponowane nowe jednostki diagnostyczne, problemy z dostarczaniem usług zdrowia psychicznego, psychoterapia online. Transteoretyczne konceptualizacje zaburzeń psychicznych. Badania epigenetyczne w kontekście psychologii klinicznej.	3	2
Razem		30	16

Metody kształcenia

Forma zajęć	Metody kształcenia
Wykład	Wykład informacyjny z prezentacją multimedialną, analiza przypadków, dyskusja, debata.

Warunki zaliczenia

Sposób zaliczenia	Wagi (%)
	Wykład
Egzamin pisemny	100
Razem	100

Rozliczenie pracy własnej studenta

L.p.	Czynności w ramach pracy własnej	Szacowana liczba godzin	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Lektura obowiązkowa	20	34
2.	Przygotowanie do egzaminu	15	15
Razem		35	49

Literatura obowiązkowa

1.	Cierpiakowska, L., Sęk, H. (red). (2016). <i>Psychologia kliniczna</i> . PWN.
2.	Hofmann, S. G., Hayes, S. C. (2020). <i>Terapia poznawczo-behavioralna oparta na procesach. Wiedza i kluczowe kompetencje</i> . Gdańskie Wydawnictwo

	Psychologiczne.
3.	American Psychiatric Association (2014). <i>DSM-5</i> .

Literatura uzupełniająca

1.	Johnson, J., & Wood, A. M. (2017). Integrating positive and clinical psychology: Viewing human functioning as continua from positive to negative can benefit clinical assessment, interventions and understandings of resilience. <i>Cognitive Therapy and Research, 41</i> , 335-349.
2.	Izydorczyk, B. (2016). Psychologia kliniczna–specjalizacja mająca zastosowanie w ochronie zdrowia. <i>Acta Universitatis Lodzianis. Folia Psychologica, (20)</i> , 31-43.
3.	Winer, E. S., Cervone, D., Bryant, J., McKinney, C., Liu, R. T., & Nadorff, M. R. (2016). Distinguishing mediational models and analyses in clinical psychology: Atemporal associations do not imply causation. <i>Journal of clinical psychology, 72(9)</i> , 947-955.

Inne materiały dydaktyczne

1.	
2.	
3.	